

104 . Băiceni | Comuna: Cucuteni | Județ: Iași | Punct: Băiceni, jud. Iași Punct: Dealul Laiu | Anul: 2020

Anul: 2020

Cod RAN: 96682.02

Perioade: Protoistorie

Epoci: La Tène

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Neatribuit

Autori: Andrei Asăndulesei, Radu-Ștefan Balaur, George Bodi, Vasile Cotiugă, Ștefan Honcu, Ciprian Cătălin Lazanu, Felix Adrian Tencariu, Natalia Mânzăteanu, Casandra Brașoveanu, Alexandru Baltag, Radu Brunchi, Cozmin Valerian Broșteanu, Denis Alexei Irimia, Petrișor Zaporozjanu

Instituții: Univ. Al. I. Cuza Iași, Departamentul de Cercetare Interdisciplinară - Domeniul Științe, Platforma Arheoinvest, Univ. Al. I. Cuza Iași, Departamentul de Cercetare Interdisciplinară - Domeniul Științe, Platforma Arheoinvest, Institutul de Arheologie Iași_, Univ. Al. I. Cuza Iași, Departamentul de Cercetare Interdisciplinară - Domeniul Științe, Platforma Arheoinvest, Institutul de Arheologie Iași_, Muzeul "Ștefan cel Mare", Vaslui, Univ. Al. I. Cuza Iași, Departamentul de Cercetare Interdisciplinară - Domeniul Științe, Platforma Arheoinvest, Facultatea de Istorie, Universitatea Al. I. Cuza, Iași, Institutul de Arheologie Iași_, Facultatea de Istorie, Universitatea Al. I. Cuza, Iași, Univ. Al. I. Cuza Iași, Departamentul de Cercetare Interdisciplinară - Domeniul Științe, Platforma Arheoinvest, Facultatea de Istorie, Universitatea Al. I. Cuza, Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea Al. I. Cuza, Iași, Facultatea de Istorie, Universitatea Al. I. Cuza, Iași

Raport

Platoul Laiu, pe care se găsește celebra așezare Cucuteni - Cetățuie este poziționat la circa 2-2,5 km nord-nord-vest de satul Cucuteni și la numai câteva sute de metri vest de satul Băiceni (com. Cucuteni) (fig. 1). Din punct de vedere al încadrării în unitățile fizico-geografice ale regiunii, zona se găsește la limita dintre Câmpia Moldovei și Podișul Sucevei, din cadrul unității Podișului Moldovei, într-o zonă în care spre est și sud se găsesc dealuri domoale cu altitudini absolute reduse, sub 150 m, iar spre vest și nord dealuri cu altitudini de peste 300-350 m. Din punct de vedere hidrografic, zona aparține de bazinul Văii Oii, ultimul afluent de stânga al râului Bahluiet înainte ca acesta să se verse în râul Bahlui.

Scopul principal al evaluării de teren a fost de a deschide o altă perspectivă, mult mai amplă, asupra locuirii din apropierea celei mai cunoscute așezări a civilizației cucuteniene, prin prisma posibilităților moderne de investigare din dotarea Platformei Arheoinvest (topografie arheologică, magnetometrie, fotografie aeriană etc.). Cercetările de suprafață și prospecțiunile magnetometrice s-au concentrat pe o suprafață de două hectare situată la SV de Cetățuie.

Amintim că în anul 2017, prin investigații non-distructive și un mic sondaj, a fost confirmată prelungirea așezării de pe Cetățuia de la Cucuteni, cel puțin în faza B1 (fig. 1). Anul acesta s-a decis verificarea unei anomalii magnetice, situată la o distanță considerabilă (150 m) de ultimele vestigii cucuteniene identificate, și care prezenta toate caracteristicile unui posibil cuptor (de ardere a ceramicii).

Pentru aceasta, a fost deschisă inițial o casetă de 3 x 3 m, centrată pe anomalia menționată. Ulterior, situația arheologică a necesitat extinderea spre sud și spre vest, astfel că suprafața totală cercetată a însumat 27 m².

Bănuiala inițială a fost confirmată, în sensul că anomalia a indicat prezența unui cuptor de ardere a ceramicii și a gropii adiacente (a fochistului). Înainte de săparea elementelor cuptorului, întreaga zonă a fost amenajată prin practicarea unei gropi foarte puțin adânci (o albiere, surprinsă pe numai 10 cm adâncime), de formă neregulată (aprox. 6 x 4 m). Această albiere a fost realizată probabil pentru atingerea solului steril, mai stabil pentru săparea elementelor constitutive ale cuptorului. Cuptorul (probabil în întregime îngropat)

avea două camere dispuse vertical, separate de un grătar de lut cu perforații, care se sprijinea pe un perete median cruțat. Camera superioară (a vaselor) a fost și ea parțial sau total îngropată (înălțimea surprinsă – 50 cm, nu s-au descoperit fragmente de lutuială ale unei eventuale bolți construite). Camera vaselor nu pare să fi fost amenajată, diferența de culoare fiind dată de intensitatea arderii; astfel, pe o grosime de aprox. 2-3 cm, imediat lângă camera vaselor, lutul a căpătat o culoare gălbui-deschisă, următorii 10-12 cm fiind de culoare roșie-cărămizie, cu lentile de negru. La nivelul grătarului, cuptorul avea diametrul de aprox. 1,25 m. Grătarul avea un aspect de ardere foarte intensă, aproape vitrificat, ceea ce, alături de grosimea arderii lutului de alături, indică, probabil, mai multe arderi. Grătarul, cu o grosime de 15 cm spre centru, 16-17 cm spre margini, a fost amenajat direct în cuptor, pe un pat de scânduri care au lăsat amprente specifice la partea sa inferioară. Spre Vest, s-a săpat mai adânc (până la -1.60 m de suprafață) o groapă a fochistului, de o formă neregulată, cu doi lobi spre capătul vestic și o intrare amenajată spre SSE, compusă din trei trepte. Pereții gropii, în vecinătatea accesului la cuptor, precum și gura cuptorului au fost placate cu lespezi de dimensiuni mari și medii de calcar oolitic (locale). Gura cuptorului, prelungită ca un tunel, lungă de cca 70 cm și înaltă de 45 cm, era mai îngustă spre groapă (38 x 60 cm), se lărgea spre camera de combustie, până la o lățime de 90 cm. La capătul gurii de foc, exact în fața malului cruțat, care separa cele două canale de foc, a fost așezată vertical o altă lespede, probabil pentru a proteja de uzură peretele care susținea grătarul. Materialul arheologic recuperat, foarte puțin și fragmentat (fig. 4), determină atribuirea complexului cercetat culturii Sântana de Mureș, deși cercetările anterioare au relevat, pe Cetățuie și în zonă, numai vestigii geto-dacice (sec. V-III a.Chr.)

În perspectivă, ne propunem continuarea cercetărilor arheologice în această așezare de interes major, principalele obiective fiind investigarea noilor elemente de fortificație identificate prin scanarea magnetometrică și sondarea mai multor complexe pentru întregirea tabloului cronologic al locuirii din zona Cetățuiei.

Informații suplimentare online

[Raportul 6545 din cronica.cimec.ro](http://raportul6545.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
